

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

TÜRK PEDIATRİK ONKOLOJİ GRUBU DERNEĞİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2012/95)

Karar Tarihi: 25/12/2012

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

- Başkan** : Serruh KALELİ
- Üyeler** : Burhan ÜSTÜN
Nuri NECİPOĞLU
Hicabi DURSUN
Erdal TERCAN
- Raportör** : Salim KÜÇÜK
- Başvurucu** : Türk Pediatrik Onkoloji Grubu Derneği
- Vekili** : Av. Tülay ÇELİKYÜREK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, 6/4/2011 tarih ve 6225 sayılı Kanun'un 10 ve 12. maddeleriyle 11/4/1928 tarih ve 1219 sayılı Kanun'a eklenen ek 14. madde ve geçici 8. maddenin dördüncü fıkrasının (ç) bendi ile getirilen düzenlemeler nedeniyle üyelerinin haklarının ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 4/10/2012 tarihinde Anayasa Mahkemesine bizzat yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Birinci Komisyonunca, başvurunun karara bağlanması için Bölüm tarafından ilke kararı alınması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAYLAR VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

5. Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından, tıp fakültelerini oluşturan bölüm, ana bilim ve bilim dallarının belirlenmesine ilişkin 21/5/2009 tarih ve 2009.10.1126 sayılı karar ile çocuk sağlığı ve hastalıkları ana bilim dalına bağlı çocuk hematolojisi ve çocuk onkolojisi yan bilim dalları "*çocuk hematolojisi ve onkolojisi bilim dalı*" olarak birleştirilerek tek yan dal hâline getirilmiştir.

6. Başvurucu, bahse konu idari işlemin iptali istemiyle, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı aleyhine dava açmıştır. Danıştay 8. Dairesinin 2009/6967 esas sayılı dosyasında görülen dava, başvuru tarihi itibarıyla derdestir.

7. Bu arada 18/7/2009 tarih ve 27292 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği ile çocuk sağlığı ve hastalıkları ana bilim dalına bağlı olan çocuk hematolojisi ve çocuk onkolojisi yan dalları, “*çocuk hematolojisi ve onkolojisi*” adı altında birleştirilerek tek yan dal hâline getirilmiştir. Yönetmelik’in geçici 11. maddesinde, çocuk hematolojisi ya da çocuk onkolojisi yan dallarında uzmanlık eğitimi almakta olanların, bu eğitimlerine çocuk hematolojisi ve onkolojisi adı altında devam edeceği düzenlenmiştir. Ayrıca maddede, bu dallarda uzmanlık belgesi almış olanların Yönetmelik’in yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde başvurmaları hâlinde uzmanlık belgelerinin çocuk hematolojisi ve onkolojisi olarak değiştirileceği kuralına yer verilmiştir.

8. Başvurucu, anılan Yönetmelik’in iptali istemiyle, Başbakanlık ve Sağlık Bakanlığı aleyhine dava açmıştır. Danıştay 8. Dairesinin 2010/106 esas sayılı dosyasında görülen bu dava da başvuru tarihi itibarıyla derdestir.

9. Daha sonra 6225 sayılı Kanun’un 10. maddesi ile 1219 sayılı Kanun’un bazı maddeleri değiştirilerek tıpta uzmanlık ana dalları ile bağlı yan dalları ve eğitim süreleri yeniden belirlenmiş, ayrı yan dallar olan çocuk hematolojisi ve çocuk onkolojisi, Kanun’a ekli 3 sayılı çizelge ile tek yan dal hâline getirilmiştir. Aynı Kanun’un 12. maddesi ile de 1219 sayılı Kanun’a eklenen geçici 8. maddenin dördüncü fıkrasının (ç) bendi uyarınca çocuk hematolojisi ya da çocuk onkolojisi adıyla uzmanlık belgesi almış olanların uzmanlık belgelerinin “*çocuk hematolojisi ve onkolojisi*” olarak değiştirileceği, çocuk hematolojisi ya da çocuk onkolojisi yan dallarında uzmanlık eğitimi yapmakta olanların eğitimlerine “*çocuk hematolojisi ve onkolojisi*” adı altında devam edecekleri düzenlenmiştir.

B. İlgili Hukuk

10. 1219 sayılı Kanun’un ek 14. maddesi ve geçici 8. maddesinin birinci fıkrası ile dördüncü fıkrasının (ç) bendi şöyledir:

“EK MADDE 14 – Tıpta uzmanlık ana dalları ile eğitim süreleri EK-1 sayılı çizelgede; diş tabipliğinde uzmanlık ana dalları ile eğitim süreleri EK-2 sayılı çizelgede; tıpta uzmanlık yan dalları, bağlı ana dalları ve eğitim süreleri de EK-3 sayılı çizelgede belirtilmiştir. Bu çizelgelerde belirtilen eğitim süreleri, Sağlık Bakanlığınca, Tıpta Uzmanlık Kurulunun kararı üzerine üçte bir oranına kadar arttırılabilir.

...”

“GEÇİCİ MADDE 8 – Bu Kanununun ek 14 üncü maddesinin yürürlüğe girmesinden önce ilgili mevzuatına uygun olarak uzmanlık eğitimi yapmış, eğitime başlamış veya bir uzmanlık eğitimi kontenjanına yerleşmiş olanların hakları saklıdır.

...

ç) Çocuk Hematolojisi ya da Çocuk Onkolojisi adıyla uzmanlık belgesi almış olanların bu iki alanda yaptıkları araştırma, uygulama ve incelemelere ait belgelerini ibraz ederek, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurmaları ve Tıpta Uzmanlık Kurulu tarafından uygun bulunması halinde uzmanlık belgeleri Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi olarak değiştirilir. Çocuk Hematolojisi ya da Çocuk Onkolojisi yan dallarında uzmanlık eğitimi yapmakta olanlar eğitimlerine Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi adı altında devam ederler.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 25/12/2012 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuruçunun 4/10/2012 tarih ve 2012/95 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvuruçunun İddiaları

12. Başvuruçucu, çocuk onkolojisi disiplininin çalışma alanının oldukça geniş ve bu alanda hasta sayısının ülkemizin genç nüfusa sahip olması nedeniyle çok fazla olduğunu, çocuk hematolojisi ile çocuk onkolojisi disiplinlerinin lösemi hastalığı dışında ortak çalışma alanının bulunmadığını, iki ayrı disiplin için toplam üç yıl eğitim süresi öngörülmesinin bilimsel bir temelinin olmadığını, bu alanda nitelikli uzman yetişmesinin de mümkün olamayacağını ve birbirlerinden farklı olan bu iki disiplinin birleştirilmesiyle sunulacak sağlık hizmetinin kalitesinin düşeceğini belirterek başvuru konusu kanuni düzenleme nedeniyle üyelerinin, Anayasa'nın 10, 12, 27, 36, 40, 42, 48, 56, 125 ve 138. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

13. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.”

14. 30/11/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un, “Bireysel başvuru hakkı” kenar başlıklı 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.”

15. 6216 sayılı Kanun'un, “Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar” kenar başlıklı 46. maddesi şöyledir:

“(1) Bireysel başvuru ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel, kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir.

(2) ...Özel hukuk tüzel kişileri sadece tüzel kişiliğe ait haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilir.

...”

16. 6216 sayılı Kanun'un 46. maddesinde, bireysel başvurunun ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabileceği düzenlenmektedir.

17. Aynı maddenin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde ise özel hukuk tüzel kişilerinin sadece tüzel kişiliğe ait haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilecekleri kuralı yer almaktadır.

18. 22/11/2001 tarih ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 56. maddesinde, dernek, en az yedi kişinin kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak amacı gerçekleştirmek üzere bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip topluluk olarak tanımlanmıştır.

19. Başvurucu Dernek Tüzüğü'nün 4. maddesinde, derneğin temel amacı, çocuk onkolojisi konusundaki bilimsel, teknolojik, mesleki ilerlemeleri desteklemek ve çocuk onkolojisi tedavi uygulamalarının kalitesini yükselterek tıbbın bu dalında hizmet alan toplum bireylerinin çıkarlarını korumak olarak belirlenmiştir.

20. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü ve 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkraları uyarınca, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiğini düşünen, medeni haklara sahip gerçek ve tüzel kişilere Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru açısından dava ehliyeti tanınmıştır. Buna karşılık 6216 sayılı Kanun'un 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, özel hukuk tüzel kişilerinin (dernekler, vakıflar, ticari ortaklıklar vb.) bireysel başvurunun niteliği gereği sadece tüzel kişiliğe ait haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilecekleri ifade edilmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrası ise bireysel başvuru yapılabilmesi açısından güncel ve kişisel hakların doğrudan ihlal edilmiş olmasını gerekli kılmaktadır.

21. Anayasa ve 6216 sayılı Kanun'un anılan hükümleri gözetildiğinde, bireysel başvuruda bulunacakların, başvuruya konu ettiği kamu gücü işlemi, eylemi ya da ihmali nedeniyle ya kişisel olarak doğrudan etkilenmiş olması ya da başvurucu ile doğrudan mağdur arasında şahsi ve özel bir bağ bulunması gerekir.

22. Öte yandan, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunda bir düzenlemenin soyut biçimde Anayasa'ya aykırılığının ileri sürülmesine imkân vermemektedir.

23. Somut olayda kanuni düzenleme "*çocuk hematolojisi*" ve "*çocuk onkolojisi*" bilim dallarının birleştirilmesine yönelik olup, çocuk hematolojisi ya da çocuk onkolojisi yan dallarında uzmanlık eğitimi tamamlamış veya Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla eğitimleri devam etmekte olan gerçek kişilerin durumlarında değişiklik yapmıştır. Bu durumda, söz konusu yasama işleminin başvuru derneğin tüzel kişiliğine ait haklarına bir müdahale oluşturduğu söylenemez. Amacı çocuk onkolojisi alanında tıbbi kaliteyi artırmak olan ve yalnızca üyelerinin durumlarını etkileyen başvuru konusu yasama işleminin mağduru olmayan derneğin, bu işlem aleyhine bireysel başvuru yapma hakkı bulunmamaktadır.

24. Açıklanan nedenlerle, özel hukuk tüzel kişisi olan başvuru Derneğin mağdur sıfatı taşımadığı anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin "*kişi yönünden yetkisizlik*" nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Başvurunun, "*kişi yönünden yetkisizlik*" nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**, yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına, 25/12/2012 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Serruh KALELİ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Başvuru Numarası : 2012/95
Karar Tarihi : 25/12/2012

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Erdal TERCAN